HÍREK

A kutya az ember szolgálatában

Ma, szombaton délután fél 6 órai kezdettel a Szegedi Haladás sportpályán érdekesnek ígérkező kutyabemutatót tart a Magyar Kutyatenyésztők Országos Egyesületének egyik csoportja. A csoport azért jött Szegedre, hogy az újszegedi alsótiszaparti részen létesített táborban felkészüljenek állataikkal a szeptember 2-án megnyíló Országos Mezőgazdasági Kiállításon sorrakerülő kutyabemutatóra. Ezt a bemutatót a kiállítás látogatóit megelőzően ma délután a szegedi közönség is megtekintheti. A látogatóknak alkalmuk lesz megtekinteni, hogy a kutya kellő és kitartó idomítással milyen nagy nehézségek leküzdésére, s feladatok végrehajtására képes. Lesznek úgynevezett fegyelmi jelenetek, tolvajok, s más bűnözők kutyák által való kézrekerítése, ezenkívül ügyességi bemutatók.

— **A Városi Tanács** oktatási osztálya a Pedagógusok Szakszervezetével karöltve augusztus 27-től szeptember 1-ig a városi és járási általános iskolák fizika-szakos tanárai részére politechnikai tanfolyamot rendez a Radnóti Miklós Gyakorló Gimnáziumban. A járás területén dolgozó nevelők a tanfolyamon megismerkednek a traktorral, valamint a mezőgazdasági gépekkel és azok alkalmazásával. A városi nevelők a gépkocsival, valamint a hálózati áram szerelésével, szállításával, elosztásával és méretezésével ismerkednek meg.

— **Hétfőn kezd munkához** a Szőrme- és Bőrruhakészítő Vállalat pannolux-részlege az új épületben. Két hét múlva a másik üzemrésznek is berendezik az új épület második emeletét.

— **Kőmintás és lenvászon** abrosz készítésével bővíti a választékot a Háziipari Szövetkezet. Mindkét cikk iránt a kereskedelem nagy érdeklődést tanúsít.

Elkészült az Ünnepi Vásár nyereményjegyzéke

Az Ünnepi Vásár rendezőbizottsága elkészítette és sokszorosította a tombola nyereményjegyzéket. A nyereményjegyzéket szétküldik a szegedi üzemekbe és hivatalokba, valamint a megye községeibe. A jegyzéket hétfőtől kezdődően meg lehet tekinteni a községi tanácsoknál is.

Iskolai hírek

— **Az Oktatásügyi Minisztérium** rendelete értelmében a dolgozók gimnáziumában az új iskolai tanév szeptember 15-én kezdődik. A különbözeti vizsgák szeptember 10—11-én, a pótvizsgák pedig 12-én 5 órakor lesznek. Az új tanévre való beíratásokat szeptember 13—14-én délután 5—7-ig végzi az iskola.

— **A Fonó- és Szövőipari Technikum** ez évben szövőtagozatú első osztályt is indít. Jelentkezhetnek azok az általános iskola VIII. osztályát elvégzett tanulók, akik jó eredménnyel vizsgáztak és a szövőipari technikusi pályát választják hivatásul. Legkésőbb augusztus 29-ig lehet jelentkezni a technikum igazgatóságánál.

— **Az Építőipari Technikumban** a javító- és felvételi vizsgák augusztus 27—28-án reggel 8 órakor kezdődnek, a beíratkozások pedig 30—31-én reggel 9 órától kezdve folynak. A tanulók beíratkozáskor vigyék magukkal a bizonyítványaikat. A tanév megnyitása szeptember 1-én reggel 9 órakor lesz.

— **A Ságvári Gimnázium** augusztus 30-án tartja javító- és különbözeti vizsgáit, 31-én lesznek a pótbeírások, szeptember 1-én fél 10-kor a tanévnyitó ünnepség és szeptember 3-án reggel 8 órakor kezdődik a rendes tanítás.

Autóbusz-kirándulás Sopronba

A TTIT és az IBUSZ rendezésében 31-én reggel 6 órakor az IBUSZ Klauzál téri helyisége elől háromnapos túrára indul Sopronba a kiránduló-autóbusz. A rendezők felhívják azoknak az érdeklődőknek a figyelmét, akik már az utiköltséget befizették, de személyi adataikat még nem diktálták be, hogy 28-ig telefonon, vagy személyesen (26—07, vagy 20—12, Horváth Mihály utca 3. II. emelet TTIT titkársága) tegyék meg ezt pótlólag. Ugyanott néhány jegy is kapható még 255 forintos áron.

110 ezer forint gyűlt össze a vízisporttelep javára

Néhány hónappal ezelőtt széleskörű érdeklődést keltett az ifjúsági vízisporttelep ügye.

A kibocsátott bélyegekből — téglajegyekből — eddig 110 ezer forint folyt be és **ez az összeg a tanács számítása szerint körülbelül 150—160 ezer forintra fog emelkedni.**

Téglajegyet 500 ezer forint értékben bocsátottak ki, de ennek az összegnek a felére, mintegy 250 ezer forintot kitevő bevételre számítottak csupán. Az eddigi eredmények szerint ez a számítás nem vált be, hiszen előreláthatólag 100 ezer forinttal kevesebb összeg folyik majd be. Ez kétségkívül kedvezőtlen a sporttelep építésére, annál inkább, mivel az előzetes 1 millió 396 ezer forintos építési költségtervet a magasépítők nem fogadták el, és így az másfél millióra emelkedett.

Mindez azonban nem gátolhatja meg a vízisporttelep felépítését.

A társadalmi munkák komoly segítséget jelenthetnek az építkezésben.

Eddig a vízvezeték megépítésénél több mint 16 ezer forint értékű társadalmi munka jelentkezett. Jelenleg a terület planirozásában a legkülönbözőbb üzemek, vállalatok és szervezetek dolgozói vesznek részt. Természetesen a kézi munkákkal — talicskát és szerszámokat biztosítanak a jelentkezőknek, és állandóan kint tartózkodik a tanács két dolgozója a munka irányítására — a terület rendezése igen hosszú időt venne igénybe. Már feltették a kérdést — és ezt feltétlenül meg kellene fontolni —, hogy vajon nem volna-e mód egyes vállalatok gépjárművezetőit is bevonni a társadalmi munkába? Ez — természetesen a kézi munkákkal együtt — nagyot lendítene a rendezési munkálatokon.

A vízisporttelep terveivel, helyével és kivitelezésével kapcsolatban különféle vélemények hangzanak el ma is és állandóan vitáznak az emberek. Ezért szerkesztőségünk rövidesen

körkérdéssel fordul a tervezőkhöz, a város mérnökeihez és a vízügyi szakemberekhez a sporttelep helyét, kivitelezését és célszerűségét illetően.

Ugyanakkor felhívjuk olvasóink figyelmét arra is, hogy javaslataikkal járuljanak hozzá a munkák költségeinek csökkentéséhez, az építkezés elősegítéséhez.

„HALLÓ MENTŐK!"

— Halló mentők? A Marx téren rosszul lett egy öreg néni. Tessék hamar jönni!

A telefonbeszélgetés után éles csengéssel jelezte a telefon-szolgálatos a sürgős kihívást és máris indulásra készen állott a vöröskeresztes mentőautó az udvarban. Mint afféle potyautas, magam is bebújtam az Országos Mentőszolgálat szegedi állomásának — ez az állomás 60 kilométeres körzetet lát el — pompásan rugózott, modernül felszerelt Phenomen kocsijába és egy pillanat múlva már száguldottunk a hívott helyre. De sajnos, mégsem lehetett a nénikén már segíteni. Mire a gyorsröptű autó odaért, szívszélhűdés következtében meghalt.

„Ne kérdezzen, csak küldje a kocsit!"

Visszafelé haladva az üresen maradt kocsiban, majd a mentőállomás lombos udvarában beszélgetünk *dr. Breuer* Nelly főorvosnővel, aki Magyarországon jelenleg az egyetlen női mentőfőorvos.

— A mentők feladata — magyarázza a főorvosnő —, *egyrészt a betegszállítás és elsősegélynyújtás, másrészt az egészségügyi oktatás. Otthoni roszszulléteknél a körzeti orvos köteles megállapítani, hogy szükség van-e a mentőkre. Gyakran előfordul, hogy feleslegesen hívnak ki bennünket, s ez késlelteti munkánkat. Előfordul az is, hogy téves bemondás alapján rossz címre fut az autó. Éppen tegnap történt, hogy Bajai utat jelentettek tévedésből Csorvai út helyett és így kétszer kellett kimenni a kocsinak. Gyakori hiba az is, hogy a szükséges tájékoztatást jelentő telefonkérdéseinkre csak azt a választ adják:* „Ne kérdezzen, csak küldje a kocsit!" *Múltkoriban történt, hogy a Retek utcába hívtak ki egy villanyáramütött eszméletlen nőhöz. Villanyvasaló okozta a bajt. Telefonon semmit nem közöltek. Kiértünk: légzés, szív nem működött, vissza kellett menni oxigénfelszerelésért, s a helytelen bejelentés okozta késedelem miatt az asszony meghalt.*

A szatymazi „Delila"

Újra csöng a telefon, s utána szirénabúgás közepette száguldunk a Szabadság-mozi elé. Délelőtt 11 óra van. Rosszul lett egy fiatalasszony. A mozijegyre várakozók élénk érdeklődéssel szemlélik, amint kiszállunk a mentőautóból. Mire a mozi előcsarnokába érünk, már padon ülve találjuk a kissé sápadt fiatal nőt, törölgetve a verejtéket homlokáról.

— Jól vagyok, köszönöm, már haza tudok menni magam is...

Világért se ülne bele a kocsiba, mely hazaszállítaná a Petőfi sugárútra. Pedig *Vencel* Ágoston mentőorvos-segéd ugyancsak biztatja, de a fiatalasszony, aki állítólag babát vár, élénken tiltakozik. Inkább aláírja, hogy saját akaratából nem veszi igénybe a mentőszolgálatot.

Vencel segédorvos érdekes esetről mesél. Elmondja, hogy *néhány óra előtt Szatymazon jártak, ahonnan egy 16 éves kislányt hoztak be, aki öngyilkossági szándékkal Darsin szőlőpermetezőt ivott.* Arzénmérgezéssel szállították a kórházba. Az történt ugyanis, hogy *éjszaka két lánytestvérével és nagymamájával aludt egy szobában és reggelre ismeretlen tettes levágta a három lány copfjait,* de a nagymama fürtjeit megkímélte. *A bohókás 16 éves kislányt gyanúsították a többiek, hogy ő volt a szatymazi Delila, emiatt akart bánatában a másvilágra bújdosni.* Hála a mentőknek, kísérlete nem sikerült.

Modern mentőszolgálat

Az eredményes mentőmunkának alapfeltételei: a gyorsaság, a mentőszemélyzet találékony és szakképzett magatartása, és a korszerű felszerelés. A szegedi mentőállomás mindezekkel a feltételekkel rendelkezik. 1948-ban államosították a mentőszolgálatot, azóta rohamlépésben fejlődik. A régi, rossz kocsikat pompás újtípusú autókra cserélték ki, hol egyszerre négy fekvő- és két ülőbeteg kényelmesen elfér. Minden fertőzőbeteg szállítása után tökéletesen fertőtlenítik a kocsikat. *Budapesten már a legtökéletesebb, úgynevezett „rohamkocsik" száguldoznak, melyekben vérátömlesztés, gégemetszés is végezhető, sőt gyermekbénulásos betegek számára a légzést biztosító „vastüdő" nevű készülék is rendelkezésre áll.* Ennek idejében való alkalmazása valóban csodálatos eredményt jelent. *Rövidesen a vidéki nagyvárosok is kapnak ilyen rohamkocsikat.*

A mentőautó belseje pillanatok alatt szülőotthonná varázsolható. Nem egy szülés indult már meg benne. Ilyenkor az autó — akár az országúton is — leáll, a mentőorvos, vagy az orvossegéd szabályosan levezeti a szülést. Minden kocsiban van e célra steril lepedő és — babakelengye. A boldog mama gyermeksírás kíséretében érkezik meg az intézetbe és gyakran csak a csöppség fürdetésének feladata marad a bábára.

Az alkoholizmus ellen

A legtöbb bajt a részegek okozzák. Ezeket gyógyintézet nem veszi fel, a rendőrség nem tartja őket, ellátásuk nem mentő-feladat, hazavitelük igen kellemetlen. Gyakran előfordul, hogy a részeg elveszett pénzét, vagy értéktárgyát a mentőkön keresi a család. A részegeknek átmeneti fektetők létesítése lenne szükséges, ez tehermentesítené a kórházakat, hiszen az ambulanciák munkája egy ilyen részeg ellátása miatt olykor félórára is leáll. Már folyamatban vannak ez irányú tárgyalások; igen üdvös lenne, ha illetékes egészségügyi szervek gondoskodnának támogatnák ezt a kérelmet, mely egészségügyi intézményeket és mentőket egyformán érint.

Hazafelé az úton messziről hallom, amint búg a mentők szirénája. Alig néhány perc múlva már ott suhan előttem a hófehér guruló gyógyintézet; utat törve a közlekedés forgatagában. Dolgoznak a mentők, hol csendben, hol rohammunkával, fejlődő tudással és technikával mentenek minden életet, mely menthető. Az egészségügy hős közkatonái ők, a betegség és a halál elleni küzdelmes harcban.

Gönczi Klára

Munkában a szegedi tagosító bizottság

A Szegedi Városi Tanács bérház épületében, közvetlenül a földhivatal melletti szobákban már több mint tíz nap óta tart a serény munka. Itt dolgozik a tagosító bizottság. Termelőszövetkezeti tagok, egyénileg dolgozó parasztok a bizottság tagjai, ügyfelek percenkint adják egymásnak a kilincset. Mások nagy térképek, kimutatások fölé hajolva dolgoznak, megint mások a környező községek vezetőivel tárgyalnak telefonon, s így megy ez itt most reggeltől estig. A határszemle már korábban megtörtént, eldöntötték azt is, hol lesznek kialakítva az újabb szövetkezeti táblák, most pedig a tagosításra kerülő földek és csereingatlanok pontos számbavételével foglalkoznak.

A bizottság vezetője és tagjai nagyon vigyáznak arra, hogy még csak egy parányit se térjen el a munka a törvényességtől, vagyis a termelőszövetkezeti tagok és az egyénileg dolgozó parasztok egyaránt meg legyenek elégedve a bizottság munkájával.

Ezekben a napokban veszik számba azoknak a szegedi gazdáknak a földjeit, akik itt laknak ugyan Szegeden, de birtokuk valamelyik szomszédos község határában van. Pontosan feltérképezik a szegedi termelőszövetkezetek más községek határában lévő apró földterületeit is és ugyancsak számba veszik a szegedi határban lévő szatymazi, dorozsmai, gyálaréti, sándorfalvi és más falubeli egyéni gazdák földjeit is. Most

a tagosítás során lehetőséget adnak a vidéki gazdáknak, hogy önkéntes csere útján földjeiket »haza vigyék« a saját községük határába,

hogy a következő esztendőben már ne kelljen nekik 15—20 kilométerekre, gyakran még ennél is nagyobb távolságokra járni dolgozni. A bizottság talál arra módot, hogy távoli földjeiket kicserélhessék otthoniakért, s szegedi földjeiket pedig szegedi dolgozó parasztoknak juttatják oda csereingatlanként, vagy pedig — ha beleesik az új táblába — tagosítják.

A munka eddigi menete azt mutatja: a tagosítás a termelőszövetkezetek, termelőszövetkezeti csoportok és az egyénileg dolgozó parasztok megelégedésével, a törvényesség betartásával, halad előre. A bizottság arra törekszik, hogy minden egyéni gazda a számára legmegfelelőbb helyen, azonos értékű csereingatlant kapjon. Ha előfordulnak olyan esetek, hogy a tagosítás céljára igénybevett földért nem tudnak cserébe teljesen azonos értékű területet adni, akkor nagyobb területet adnak annyival, hogy az illető gazda korábbi földjének aranykorona értéke csorbítatlanul meglegyen.

Az önkéntes földcseréket Szatymazon, Domaszéken és szinte kivétel nélkül minden községben örömmel fogadták. Ez érthető is.

A szegedi dolgozó parasztok közül többen félnek attól, hogy új csereingatlanukat nem a számukra megfelelő helyen kapják majd meg. Erre a félelemre senkinek sincs oka. Fontos, hogy pontos időben megjelenjenek a csere-tárgyaláson, mert itt még több azonos minőségű, sőt, jobb földek közül választhatnak. Ha lesznek olyanok, akik nem mennek el időben a csere-tárgyalásra, később ezeket a gazdákat csak a maradék földekből tudják kielégíteni, természetesen ez esetben is igénybe vett földterületük értékének megfelelően.

Újszegeden van már több olyan egyéni gazda is, akiknek a Marostőben van a földjük, s ott szeretnének továbbra is dolgozni. Ezért beléptek a Rózsa Ferenc I-es típusú termelőszövetkezeti csoportba, ahol a csoport alapszabályát betartva művelik tovább földjeiket. Az utóbbi néhány nap alatt 8 egyéni gazda írta alá a belépési nyilatkozatot a Rózsa Ferenc Tszcs-ben.

Ugyanezt megtehetik azok az egyéni gazdák is, akiknek a Nagyfeketén, a Zöldfás-dűlőben, vagy máshol van a földjük.

Mint tapasztaljuk, az ellenséges elemek ezekben a napokban igyekeznek mindent megtenni, hogy akadályokat gördítsenek a bizottság munkája elé. Becsületes dolgozó parasztokat igyekeznek rábeszélni arra, hogy a földek számbavétele miatt ne jelenjenek meg a bizottság előtt, vagy a számbavételi jegyzőkönyvet ne írják alá. Tudni kell azonban minden egyéni gazdának, hogy a törvényesség betartása nemcsak a bizottságra, de rájuk nézve is kötelező. A bizottság csak akkor végezhet igazán kifogástalan munkát, ha ebben a dolgozó parasztok is messzemenően segítik. A tagosítás szükséges, meg kell valósítani, mert a nagyüzemi mezőgazdasági termelés megteremtését a fejlődés, s az élet követeli tőlünk.

(Cs — J —)

AZ OROSHÁZI HONFOGLALÓK

Darvas József: Egy parasztcsalád története című könyve

1937. Sötét, nehéz idők. Berlin utcáin Hitler rohamosztagai menetelnek, Rómában Mussolini hirdet „új világot", Spanyolországban a világ reakciós erői vérbe fojtják a hős forradalmat. A Népszövetségben a szovjet küldött hiába szólítja fel összefogásra a nagyhatalmakat a szörnyű szennyáradat ellen — süket fülekre talál. A világ új háború küszöbén áll...

E zord, sötét időkben, mikor a Szovjetunió „mint messzi reménység él csak", írja Darvas József „Egy parasztcsalád története" című könyvét. (Talán ezért a pesszimista hangulatú befejezés). Magyarországon is készülődik a reakció. Orosházán földmunkások és parasztok százait tartóztatják le és kínozzák halálra Horthy csendőrei, betiltják a „Gondolat"-ot, a párt félillegális lapját, amelynek az író belső munkatársa.

Mi készteti Darvast könyve megírására? Fáklyát akar gyújtani a sötétben tapogatódzók számára, vagy mint ő mondja: „megkapaszkodni" e vészes forgatag elől ősei talaján?

Talán mind a kettő. Darvas a munkássága alapján a „népies"-ekhez, a falukutatók táborához tartozik, de azok korlátai nélkül. Ő úgy tudja ábrázolni, nézni a magyar paraszt életét, hogy közben az egész országot, az egész népet is látja.

Ez a könyve is a paraszti élet mély ismeretéről tesz tanúbizonyságot. Egy magyar parasztcsalád, nevezetesen a Kabódi familia származását gombolyítja vissza az író a második világháború közvetlen megelőző esztendőktől az 1600-as évekig. Az első föllelhető Kabódi ősnél, — Mihállyal indulnak el, előbb Dunántúlra, majd már unokáival az orosházi honfoglalásra, hogy majd kétszáz esztendővel később leszármazottjaitól búcsúzunk el a várossá, belterjes gazdasággá fejlődött Orosházán. Az egykori ősök késő unokái már nem tartoznak a család szoros kötelékébe, mint a történet elején, széthullott, rétegeződött, mint maga a parasztság. Szakadékok választják el egymástól őket. Az egyik 88 holdas zsíros-paraszt, a másik törpebirtokos, a harmadik béres, „szabad" földmunkás...

Szociográfia ez a könyv, mégis azt kell mondani rá, hogy izgalmas, érdekfeszítő regény. Darvas stílusa nem hasonlít Veres Péter okos józanságához, inkább Szabó Pál lírájával rokon. A szociográfiához szükséges tárgyilagos hangot, keretet átfűti, szétfeszíti a paraszti élet szenvedői iránt érzett együttérzés szeretet. Ez teszi oly megindítóvá, helyenkint szinte költőien szárnyalóvá a könyvet.

Izgalmas, újszerű, hogy nagy történelmi eseményeket egy parasztcsalád szemével látjuk. Az író azonban nem idealizálja alakjait, nem vonja be hamis mitoszszal, éppen ezért érezzük magunkhoz olyan közelállóknak őket.

Néhány olvasóban talán kiábrándulást is kelt, hogy például a 48-as szabadságharcok idején Kossuth zászlaja alá nem állt oda egy emberként a parasztság, többnyire azt nézte, mi jó, vagy rossz háramlik rá ebből. Nem hazafiatlanság ez Darvastól, csupán az igazság, s iskolai tanításunk hibája. Mert semmit sem von le a nagy történelmi események értékéből, dicsfényéből, hogy hétköznapok és hétköznapi emberek is voltak bennük. Csak hozzásegít, hogy teljesebben, igazabban megértsük, — árnyoldalával, hibáival együtt is a nagy — 48-as szabadságharcot.

Egész irodalmunk, egész politikai életünk nyeresége ez a könyv. Segít a cél elérésében, szilárdít a néphez való hűségben.

Sinkó Éva